

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnik 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inštratom podgovoru

PONEDELJSKI

SLOVENE

Uredništvo. Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 296 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava. Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček račun. Ljubljana 13.179.
Telefon št. 2549

Zborovanje združenih borcev

Ljubljana, 7. jan.

Današnji zbor združenih bojnih organizacij je bil v resnici pomembnejši kakor pa mnoga enaka ali podobna zborovanja v zadnjem času. Na tem zboru smo slišali marsikatero resnično in bridko besedo, ki je seveda nujno morala povzročiti burno odobravanje vseh številnih navzočih poslušalcev.

Zbor so sklicali vojni dobrovoljci, vojni invalidi, rezervni častniki, četniki ter člani bivše zveze bojnikov. Vse te organizacije so se pred kratkim dogovorile in združile za skupen javen nastop, začele pa so tudi že izdajati svoj časopis »Prelom«. Iz naštetih organizacij je tako nastala nova strnjena organizacija združenih borcev Jugoslavije, ki se skrajšano imenuje »Boj« ter ji je banska uprava v Ljubljani že potrdila vložen pravila. Današnje zborovanje v veliki unijski dvorani je bilo dobro obiskano, dvorana je bila natlačena polna. Veliko ljudi je prišlo na zborovanje tudi z dežele. Po vsem mestu in tudi po deželi so namreč predredili naleplili obilico plakatov za to zborovanje ter je zanj vladalo zelo živahno zanimanje. Vse govore je prenašala tudi ljubljanska radio postaja.

Žažel, ki je v predsednik akcijskega odbora g. Kuster, ki je v uvodnih besedah spomnil na ljubečega proglasa pred petimi leti, pozdravil pa je tople vse zborovalce, zlasti bojivke iz dežele. Nato je razvil v svojem govoru vrsto vprašanj, ki so izza vojne ostala še nerešena. Poudaril je, da so dobrovoljci, ki so v vojni odločilno sodelovali v borbi za svobodo naše domovine, poslej vseh 15 let stali ob strani ter prepustili urejanje države drugim ljudem. Toda dobrovoljci ki duha zaradi tega ni zamrl, ostal je živ in danes zopet prihaja na dan. Vsi bivši bojivki so v nameni enakih misli. Če smo zdaj le ob strani stali, gledali in molčali, stopamo zdaj v sredino ter začnemo

novo narodno gibanje

Narod nas kliče in mi prihajamo. Pod vodstvom našega vladarja stimo vsi svoje sile in delo za dobrobit naroda in države. To storimo v bratski slogi, brez razlike strankarskih pripadnosti. Iztrebiti hočemo vso malodušnost, ves črni pesimizem, potreben nam je zdrav, veren optimizem. Ne zavrnemo gibanja po tujih zgledih, to bodi samobitno jugoslovansko gibanje. Za nas je država živa misel, vsi državljani pa bodimo nosilci te misli. Ne hrepenimo po tuji zemlji, toda naše meje so nedotakljive, to je naše načelo v zunanji politiki. Za te naše meje pa nam je edini zanesljiv porok naša armada, naše gibanje pa naj daje ljudstvu duhovno usmeritev in poglabitev. Gospodarska kriza nas toče z vso silo, vidimo, kako narod strda, prezeba, ljudje so brez dela, brez zaslužka. Sma-tramo zato za najnujnejše, rešiti to bridko vprašanje. Od zunaj nam niče ne bo pomagala, sami moramo začeti z reševanjem te strašne krize. Na prelomu časa stojimo, ta prelom pa zahteva novih ljudi čistih rok (burno ploskanje) čistega srca (burno ploskanje), borbenih, duševnih, zmognitih ustvarjati. Prejeto tega duha in misli začnemo novo gibanje, ki naj zdrami vse množice. Vabimo in spoštujemo vsakogar, kdor je pošten. Nasprotnikov nimamo, svoj cilj bomo dosegli, čeprav je pot naporna. Živel kralj, živeča Jugoslavija!

Nato je bila z zboru odpisana vladovna brzojavka kralju Aleksandru.

Izvršni program je nato predsednik ljubljanskih dobrovoljcev g. Lorger očrtal v nekaj stavkih vso ostudno borbo, ki se je pojavila proti novemu gibanju že pred njegovim rojstvom. Povedal je, da se je našel denuncijant, ki je vložil ovadbo, da so ljudje, ki pričenjajo z novim gibanjem, protidržavni elementi. Tem denuncijantom, naj bodo kdorkoli, povemo na vse glas: Mi ne bomo biti delniška družba za izkoriščanje domoljubja, ne maramo patenta na nacionalizem, ga ne bomo vzeli v zakup. Nismo in ne bomo prišasti kričavega nacionalizma in patriotizma, ker smo svoj pravi patriotizem dejansko pokazali na fronti s puško v roki. Odklanjamo zato v tem pogledu vsak pouk od vsakogar. Komur pa je tak pouk potreben, ga dobi le od nas in samo od nas.

Gospodarski program novega gibanja

Dolg govor o gospodarskih vprašanjih je imel potem g. Vidmar Stane iz Ljubljane. Kriza, ki je zajela prav svet in tudi našo državo, nas je potisnila prav na rob gospodarskega propada. Toda če pogledamo stvari naravnost v oči, se nam vse bolj dozdeva, da je te krize pri nas vendarle preveč, da nimamo del krivde zanjo sami, da nam manjka pravega čuta za delo in tudi za odgovornost. Nam dobrovoljcem je domovina preveč pri srcu, da bi še dalje mogli gledati njen potop. Zavedamo se, da je gospodarski polom prav tako zlo kakor vojni poraz. Iz tega gledanja in v tej smeri bo šlo naše novo gibanje in vsa naša prizadevanja. Mi vsi skupaj hočemo biti kovači sreče svojega naroda.

Vidimo, da je danes po 15 letih več tuje industrije pri nas, kakor je je bilo ob prevratu. Ljudje pa, ki imajo polna usta besed o patriotizmu, stoji tam z rokami v ničesar ne ukredujejo. Mi pa hočemo, da bo Slovenec na svoji zemlji svoj gospod. Naš človek mora dobiti zaposlenja v vseh strokah narodnega gospodarstva, naši mladi inženjerji, zdaj brez dela, morajo priti v vsa naša podjetja, kjer zdaj dela in gospodarji ter naše narodno gospodarstvo obremenjuje zgolj tuje. Morda nimamo še za vsako stroko svojih izvežanih ljudi — toda po tem sistemu jih do sodnega dne nikoli ne bomo imeli. Poudarjam iz lastne izkušnje, da je naš slovenski delavec daleč sposobnejši, delavnejši, inteligentnejši, kakor tuji. Toda vsi vemo, kako težko je priti našemu človeku do boljšega kruha v velikih podjetjih. Mi hočemo, da naj ima v slovenskem inženjerju naš delavec svojega zaščitnika. Tudi v to smer gre torej naše gibanje: za osvoboditev naše industrije v času, ko naš človek ječi pod bremenom javnih davkov, ne moremo gledati, da tuja podjetja po nevem kakšnih manevrih knjigovodstva po najrazličnejših kanalih odvajajo naj narodni kapital v tuji svet neobdavčen. Mi pa zgolj plačujemo. Kljub temu pa se nam stavlja vsepovedno zadnja, vedno nove nepravilne. Nikjer ne vidimo podpore, nikjer opore.

Pa pustimo tuje, obrnimo se še na naše brezposelnice, ki skrivajo v svojem jedru hud strop. Vsak človek brez dela se bridko zaveda svoje osamelosti, čuti se prikrajanega, nekako izobčenega iz družbe, v njem ugasne vsa vera v družbo, v človeka. S podporami brezposelnim sicer to stanje vsaj malo ublažimo, vprašanje samo pa s tem še daleč ni rešeno. Podpora je vendarle le miloščina, je poniževanje. Dajmo ljudem dela. Kapital bodi le sredstvo za preskrbitev dela, ne pa zgolj iskanje dobička.

Govorimo dalje o mnogozasluskarjih. Ta izrod naroda bo treba temeljito iztrebiti. Prepričati moramo dalje zlorabo javne oblasti v sebične namene. Vsak tak izkoriščevalec je narodni izdajalec.

Predaleč bi nas zavedlo, če bi posvetili nekoliko tudi v zakulisne borbe proti našemu združništvu. Borbe, ki se vodijo proti tej hrbenici našega gospodarstva, naše gospodarske samostojnosti in neodvisnosti, mi vidimo ter zato jasno izjavljamo, da nam je to naše zadrušništvo prav posebno pri srcu, ter bomo vsako izpodkopavanje branili do skrajnosti. Nam je čisto vseeno, od kod to združništvo izhaja, naše je vse. Zato ne bomo dopustili, da bi bilo to naše združništvo predmet strankarskih obračunavanj. Kdor se bo dotaknil naših združ, bo zadel ob vso udarno silo našega gibanja.

Za oživiljenje gospodarstva nam je potreben gospodarski načrt. Temeljito očiščenje javnega življenja, odstranitev političnega trenja, vse spletkarje, vse tiste, ki imajo državo za predmet svojih umazanih kupčij, te ljudi odstraniti — to bodi naš program v gospodarstvu. Iz naših stanovskih organizacij naj pridejo zastopniki v okrajni banovski, državni zastop. Ena naših nujnih neres je korupcija in nič resnega se ne desee sprožilo, da se je ta kuga odpravila. Mi vsi vemo, da se je tam vsaka zloraba kaznovala s smrtjo. V naših obeh je vsako izkoriščanje države v svoje namene (buren plosk). Kako hitro bi izginile vse sanje o sinekurah, ko bi na ta temeljit način pričeli trebiti korupcijo.

Pred kratkim smo brali v nekem ljubljanskem časopisu »Slov. narod« o koloniji, ki bi jo Slovenci morali osvojati v Sibiriji (smeh). Toda vprašam vas, čemu nam bo kolonija, ko pa imamo doma zemlje dovolj. Katera država na svetu ima lepše pogoje za svoj napredek, več naravnih zakladov, ki se zdavnaj niso vsi izkoristi? Če smo kljub temu revni, kdo je kriv?

Kujmo torej srečo svojemu narodu, zavijamo rokave, dvignimo korabca, da pobijemo starca — ta naš stari družabni red. Že vidimo nov dan, ki nastaja, že čutimo svežo jutranjo sapo, ki bo osvežila vse nas. Na strašimo se nobene pesti in palice, mi smo še mladi, lomimo s tasto miselnostjo, mi gremo naprej, mi strelci, pred nami gre plamen, kakor Bog pred Izraelci.

Kmet in novo gibanje

V imenu bivših vojnikov je govoril g. Marinko, ki je skušal opisati gledanje kmečkega ljudstva na to bojivniško gibanje. Domovina je v očeh kmečkega človeka kmečki dom. Kmetijski človek je tudi navezan na svojo zemljo, na svoj dom. Zato je tudi s staljša države potrebno, da se ljudstvo zaveda, da je država njegova, da je država je skupnost domov in ljudi. Naše gibanje se prav zato tesno naslanja na kmečki stan. Tu se bo trdno zasidralo, utrdilo. Vse slabe posledice po-

Občni zbor vojnih dobrovoljcev

V salonu kolodvorske restavracije v Ljubljani se je na praznik sv. Treh kraljev ob 10 urah odprl občni zbor ljubljanskih organizacij Zveze vojnih dobrovoljcev. Udeležba je bila zelo velika tudi z dežele. Naša javnost z zanimanjem spremlja v najširših plasteh našega naroda započeto novo gibanje za združitev vseh borcev v enotno organizacijo, ki bi ji naj vojni dobrovoljci bili duša in temeljni kamen.

Občni zbor je otvoril predsednik tov. Lorger. Iz njegovega poročila posnemamo, da je organizacija izredno živahno delovala tako organizatorično kakor tudi v javnih patriotskih manifestacijah. Odposlani so bili z obnove zboru pozdravi in udanostni brzojavi na najvišja mesta. Predsednik se je spomnil tudi tragične smrti tov. Antona Lušina in pozval navzoče, da so se oddolžili spomnu na rajnega s klicem: »Slava«.

Sledila so poročila funkcionarjev, ki so bila soglasno in z odobravanjem sprejeta. Tov. dr. Kambič, ki je poročal kot predsednik podzornega odbora, je ob splošnem pritjevanju podal tudi izjavo, da se z vso dušo pridružuje novemu gibanju, ki edino more preusmeriti naše žalostne politične, kulturne in gospodarske razmere.

Nato je bil na predlog tov. Nasana izvoljen po-večinski stari odbor s predsednikom tov. Alf. Lorgerjem.

Po končanih volitvah je spregovoril tov. Lorger. Dejal je, da se v Sloveniji po 6. januarju 1929 niti za picico ni premaknila z mrtve točke in da je končno čas, da se dokončno prelomi s staro miselnostjo. Najbolj je ta potreba postala očitna, ko se je pod dobrovoljsko egido uspešno začelo preusmerjanje duhov s popolnim odobravanjem vseh merodajnih državnih činitelj. Proti temu zdravemu in prepotrebnu preusmerjanju so se namreč našli ljudje iz nekih krogov, ki so na denunciaciji in zahrbiti nekini poslani na notranje ministrstvo ovadbo, češ, da so vojni dobrovoljci anacionalni in protidržavni elementi. Tov. predsednik je v krepkih besedah temeljito obračunal s temi nizkotnimi izrodki, ki so s takimi in podobnimi podlimi sredstvi diskreditirali našo nacionalno in nacionalno idejo. Za svoj nacionalizem, sloneč na puhlih frazah, so izrabljali v to, da so se posamezniki okoriščali na račun svoje dvomljive državotvornosti. Uvedena je preiskava, da se vse prizadete organizacije jasno izrazijo glede vojnih dobrovoljcev in njihove akcije. Kot drastičen dokaz, kako delujejo tisti, ki mislijo, da imajo v zakupu monopol nacionalizma in državotvornosti, je pred-

stavljal ljudska miselnost in prava kmečka kultura. Mirno smo stali ob strani vseh teh 15 let, videli smo na delu mnogo poklicanih, še več pa nepoklicanih, ki jim je bila vsa narodnost le krinka, da so pod njo mogli delati sebi in ne narodu v korist. Mi kličemo zdaj skupaj vse bojivnike šir-rom dežele, da skupaj na temelju solidarnosti vsega naroda izvedemo naš program, ki zahteva tudi za naš narod svoj košček solca na zemlji.

Potem je govoril

O INVALIDSKEM VPRAŠANJU

g. Stele. Poudaril je, da invalidi niso samo žrtve vojne, marveč tudi žrtve poveljnih razmer. Invalidnine se ne izplačujejo redno, samo v dravski banovini znaša zastanek čez 4 milijone dinarjev. Invalidi ne iščemo milosti, mi zahtevamo pravico.

V imenu glavnega združenja invalidov v Belgradu je pozdravil zbor g. Liečević.

Zastopnik Orjuna g. Valenčič je pozdravil zbor v imenu snujoče se narodno socialne fronte ter izjavil svoje solidarnost z novim gibanjem. — Pozdrav so dalje poslali Majstrovi borci.

V imenu četnikov je g. Kapus izjavil, da bo novo gibanje usmerjeno za svobodo duha, pa tudi za svobodo tistih, ki čakajo naše rešitve za mejami.

O idejnih smernicah novega gibanja

je govoril g. Vladimir Fabjančič. Slišali smo, da so se zbrali dobrovoljci lani 24. oktobra in sklenili osnovati združenje vseh borcev Jugoslavije. Na tem sestanku je bila sklenjena v tem smislu posebna resolucija, ki je bila odposlana na pristojna mesta. Govornik je dalje povedal, da smo mogli videti v zadnjem času, kako so različni voditelji in prijatelji naroda z različnimi sredstvi hoteli doseči iste iste uspehe, toda niče doslej še ni mogel osvojiti srce naroda. Mi pa to hočemo. Naše gibanje je nadstrankarsko, ki prihaja iz ljudstva, ki z njim raste in živi, zato bomo srce naroda tudi osvojili. Spoštujemo verska čustva naroda, v veri, cerkvi in duhovščini bomo brez dvoma našli svoje prijatelje. Prinašamo nov evangelij bratstva in ljubezni, odklanjamo vsako avanturo. Ni nam mar, kaj rečejo tisti, ki jim je patriotizem in nacionalizem zgolj kupčijska zadeva. Teh ljudi v strelskih jarkih nismo videli. Oni so čakali doma, kdo bo zmagal. Biti bi morali zadovoljni, da jih nismo po vojni klicali na odgovor, ne pa da ovajajo, sodijo in obsojajo to naše pošteno, odkrito, žilavo slovensko ljudstvo, ki je kljub njihovi zlobi državotvorno par excellence. Povemo še, da kdor zaničuje svoj materij, tudi ne more ljubiti svoje domovine, njegov patriotizem je grda laž in hinavstvo. Ni separatist tisti, ki pomaga pri razvoju svojega domačega kraja; vsak dober Slovenec je obenem dober Jugoslovčan, kakor je dober Jugoslovčan vsak Hrvat in dober Srb. Komur pa je na poti naša lepa kultura, naše visoko razvite ustanove, znanstveni in gospodarski zavodi, ta tudi Jugoslavije same ne ljubi zgolj iz notranjega prepričanja.

Vrsto govorov, ki so bili mestoma prekinjeni z vihranim odobravanjem, je zaključila gozba s himno »Hej Slovani«, ki so jo končno začeli peti tudi poslušalci in dvorani. Zbor je bil ob eni polodnevni.

šol, ki je kot njen načelnik poročal o delovanju »Stavbe zadruge vojnih dobrovoljcev«.

Pri slučajnostih je tov. Laharnar, učitelj z Bleske Dobreve, vprašal predsednika, kako je smel tov. Radešček brez vednosti odbora dobrovoljske organizacije za veliko noč vabiti s posebnimi pismi nekatere vojne dobrovoljce na Brezje. Odgovoril mi je med pritrjevanjem mnogih tovarišev tov. Radešček, da je to storil, ker smatra, da odbor vojnih dobrovoljcev ni kompetenten odobravati ali neodobravati versko čustvovanje in udeleževanje članov svoje organizacije in si tega odbor nikoli lastil ni. Tov. Laharnarja prosi, naj mu oprost, če se je v njem motil, in naj bo prepričan, da ga nikoli več ne bo vabil k verskemu udeleževanju. Pobožnost se je vršila v najlepšem redu in razpoloženju. Slovesno sv. mašo za vse umrle vojne dobrovoljce je opravil tov. dr. p. Staniko Alijančič.

V istem smislu je interpelanta zavrnil tudi tov. predsednik, ki je v nadaljnjem omenil tudi ko-roske dobrovoljce, da lahko ustanove svojo organizacijo po zgledu Zveze Maistrovih borcev ali pa vstopijo v bojivniške skupine, ker organizacija vojnih dobrovoljcev želi ohraniti izključno značaj članstva tistih vojnih dobrovoljcev, ki imajo z uverenjem zakonito pravico do tega naziva.

Nato je predsednik v najlepšem razpoloženju vseh navzočih zaključil ta zelo uspešni občni zbor, ki ima biti mejnik na prelomu s preteklostjo in ob vstopu v novo, srečnejšo bodočnost jugoslovanske države.

Kralj se vrnil v Zagreb

Zagreb, 7. jan. Čeprav se je šele ob 13 zve-delo, da se Nj. Vel. kralj vrne v Zagreb, so se že ob pol 3 napolnile vse ulice in trg do Mesnice ulice z velikimi množicami.

Sprejem na kolodvoru ni bil uraden. Službeno sta bila na kolodvoru samo maršal dvora general Dimitrijevič in upravnik policije dr. Mihaldžić. Ostali dostojanstveniki so bili na postaji železničar.

Pred postajo je Nj. Vel. kralj, preden je stopil v avtomobil, opazil skupino novinarjev, ki ga je vihorito pozdravila. Kralj se je novinarjem takoj zahvalil za pozdrav. Pozdrav novinarske skupine je bil znamenjav za ostalo množico, ki je začela prirejati kralju silne ovacije. Navdušeno pozdravljanje je trajalo na vsaj poti Nj. Veličanstva do dvora.

Napetost Belgrad-Rim-Pariz popušča

Pariz, 7. jan. »Temps« poroča iz Rima: Mussolini je osebno podpisal dodaten sporazum s italijansko-jugoslovanski trgovinski pogodbi, ki je bil sprejet večeraj popoldne. Dejstvo, da je dodatek podpisal sam Mussolini, je važno, kajti lahko se reče, da ima sporazum političen značaj. Jugoslovanski minister Dučić se je vrnil že v Belgrad. Danes ob 6 zvečer bo podpisan med Romunji in Italijo sličen sporazum, ki je imel tudi sličen razvoj. Kakor večeraj, bo tudi ta sporazum podpisal za Italijo predsednik vlade Mussolini sam.

Ta atmosfera gospodarskega izmirjenja je v toliko bolj zanimiva, ker se istovrno kaže, kakor se zdi, v trgovinskih razgovorih med Italijo in Francijo, ki se bodo kmalu začeli v Parizu.

General Dubail †

Pariz, 7. jan. AA. Tu je umrl general Dubail. Bil mu je 83 let. Svojo vojaško službo je začel kot podporočnik v francosko-nemški vojni leta 1870. Nato je služil pri raznih enotah in postal šef generalnega štaba leta 1911. General Dubail je tedaj zagovarjal uporabo težke artilerije. Istega leta je odšel s posebnimi nalogami v Rusijo. Ob izbruhu svetovne vojne je prevzel poveljstvo vzhodne skupine, 1916 pa je postal vojaški poveljnik Pariza. Za članstvo legije časti je ustanovil posebno družstvo, ki naj bi gojilo tesne družabne stike med temi okoliščani. V zadnjem času je bil generalni kancelar tega društva.

Simon zadovoljen

London, 7. jan. AA. Angleški zunanji minister je po povratku iz Londona izjavil novinarjem: »Z izjemno priložnostjo prinašam izvrstne vtise. Prepričan sem, da bodo pogajanja v Rimu in Parizu omogočila rešitev važnih vprašanj, ki so na dnevnem redu.«

Nesreča na morju

Newyork, 7. jan. AA. Zaradi goste megle sta na Hudsonu trčila nemški parnik »Geroldshelm« in španski parnik »Dominica«. Oba parnika sta poškodovana. Njune potnike so prevezele druge ladje.

Vatikan in Rusija

Vatikan, 7. jan. AA. Šv. oče je sprejel mgr. Javorgo, rektorja ruskega kolegija, ki odpotuje v sredo v posebni misiji na Vzhod. Tukajšnji cerkveni krogi pripisujejo temu potovanju izredno velik pomen. Zaenkrat pa manjkajo o tej misiji še vse podrobnosti.

Sovjeti se branijo

Moskva, 7. jan. b. 18 ravnatelj raznih industrij je prišlo pred sodišče. Obtoženo so, da so v njihovih tovarnah namenoma izdelovali slabo blago ter se tem oškodovali državi.

Titulescu se še ni oddolžil

Bukarešta, 7. jan. AA. Sročil se je zvedelo, da Titulescu še vedno ni prevzel zunanjega ministrstva v novi romunski vladi.

Bayonnski škandal se širi

V zvezi s to afero je redarstvo v Parizu aretiralo ravnatelja lista »Volonté« Alberta Dubarryja.

ZADNJI HIP PREPREGENA ŽEL. NESREČA

Bruxelles, 7. jan. b. Med Hobokenom in Antwerpenom so danes odkrili zopet sabotažno dejanje. Delavec je opazil med tračnicami in kretino več kos železa par minut prej, nego je privozil prvi vlak. Če bi se ne bil prvi vlak hitro ustavil, bi prišlo gotovo do strahovite nesreče.

Roparski vlom pri Celju

Ropar vdrl v hišo in do nezvesti pobil tri žene — Odnese 70 Din

Celje, 7. januarja.

V noči od petka na soboto je bil na Lopati pri Celju izvršen zločin, ki nam ponovno priča, kako daleč sega v sedanjem času pohlep človeka po denarju. Na Lopati št. 63, popolnoma na samem, tako rekoč sredi gozda in precej daleč proč od sosedov, imata svojo hišo in posestvo 79 letna Grobelnik Franja in njena 65 letna sestra Rozalija. Pri nji je živela in jima pomagala pri delu še druga okoli 50 let stara ženska. Vse tri so živele skupaj in v miru obdelovale posestvo.

V omenjeni noči pa se je okoli polnoči priklatil neznan moški, da oropa to mirno hišico. Ropar je prišel k hiši, ko so v njej vse tri ženske mirno spale in so bila hišna vrata zaklenjena. Iz njegovega dejanja je spoznati, da so mu bile razmere v hiši dobro znane. Zadal je prislonil na hišne lestev, po kateri se je dvignil na streho, odkoder je skušal vlomiti v hišo. Odstranil je sneg in slamo, vendar ni mogel v notranjost. Zato se je splazil se višje na vrh strehe, kjer je zopet odstranil sneg in slamo in se od tod priklapljal v hišo. Sum in ropot je zbudil ženske v hiši in je šla zaradi tega ena od njih v vežo, da vidi, kaj se godi. Toda že je

začel mož mahati po njeni glavi s precej dolgo staro pištolo, da se je uboga žena zgrudila na tla. Zahteval je od nje denar. Ko je ležala ženska na tleh, se je odpravil v sobo, gotovo misleč, da je ona v nezvesti. V sobi, kjer sta bili ostali dve, je nadaljeval svoje zločinsko početje. Obdeloval je obe s pištolo po glavi do nezvesti. Medtem se je pa ona v veži toliko opomogla, da je zbežala iz hiše in šla klicat sosedo. Ropar je medtem brskal po hiši in razmetaval, našel pa je vsega 70 Din gotovine. Pobral je denar in izginil v noči. Ko so prišli sosedje, so videli v hiši vse razmetano, obe ubogi ženski pa sta ležali v nezvesti v mlaki krvi, o roparju pa ni bilo ne duha ne sluha. Sosedje so takoj odšli v Celje po primarija g. dr. Rasbaha, ki je kmalu po 4 prišel na lice mesta in obvezal ranjene. Ze zgodaj so bili obveščeni tudi orožniki, ki so prišli takoj na meso roparskega napada in začeli zasledovati zločinca.

Danes se je stanje obeh sester tako poslabšalo, da ju je avto rešilne postaje moral prepeljati v celjsko javno bolnišnico. Tretja je pa ostala doma. Poškodbe obeh sester so zelo resne in bodo imele morda še hude posledice.

Konec svetih treh „kraljev“

Letos je bilo kar naenkrat konec slave svetih treh kraljev, namreč tistih malih „kraljev“, ki romajo od lokala do lokala, pojo lepe ali manj lepe pesmi in pobirajo darove. Policija je uganila, da je to le beračenje v moderni obliki, pa je zabranila „kraljem“ njihove obiske. Zdi se, da je sedaj za dolgo konec tega običaja v našem mestu in človek ne ve, ali bi potočil za njim solzo obžalovanja ali pa bi odobral ukrep oblasti. Pametno je policija seveda naredila, za vse strani, za ljudi, ki jih niso ganile še tako izbrane pesnice, za lokale, za javno moralo in morda tudi za „kralje“ same...

Komaj so se pojavili: v Šiški, v Mostah, na dolenski strani in komaj so si upali v gostilnice v središču mesta, že je izšel policijski odlok. Skromna je bila bera, kar so jo nabrali razne trojice malih beračkov, ko pa so jo hoteli povečati okoli Novega leta, že so gostje prekinjali pesni trojice: »Kaj niste brali časopisov, da ne smete beračiti! Vsa čas beračnik tukaj! Kako naj berejo ti kralji, ko pa je najstarejšemu komaj šest let, čeprav ima še tako brado, kakor jo je nekdanji kralj Gašper in kako naj bere sam Boltežar, ki sta ga — štiriletno deklico — njena brata, starejša kralja namazala s sajami po obrazu, da je bila črna in sta mogla njej peti: »Eden črn je, pa je mlad, ves je v portah, ves je zlat!« In tudi če bi kdo od teh malih kraljev znal brati, kdo bi se bal strašnika, saj so dinarčki tako lepi in svetli.

Se je nekaj dni oprezala za njimi mati, zavita v razcepan šal, nič kraljevska ni izgledala, ko je pazila pred vratni gostilo, ali se prikaže od kod stražnik in pobaše njene tri kralje. Toda gostje so

postajali čimdalje bolj trdi. Postužali so pesnico seveda, prikimali, ko so slišali pesem o Betlehemu, o jaslicah in o hudobnem Herodežu, dali pa niso bogve kaj, le gostilničarka se jih je usmiliha in jim poklonila 50 par, s svarilom: »Da mi ne pridete več!« — »Ne bomo,« so kralji nekraljevske odgovorili. Pa zajeten gospod, ravno je obiral kos stegna, se jih je tudi usmili. Vzel je z mize zemljo, jo nekaj časa ogledoval, pazno prelomil, dal polovico sebi na krožnik, drugo polovico pa zamorskem kralju. Gospod je zadovoljno pokimal, ko se mu je deklica zahvalila: »Bog plačaji!« — Da, tudi te polovice zemlje Bog ne bo pozabil plačati, saj ga je zato posilil štiriletni lačen otrok, oblečen v čudne »kraljevske« cunje. Toda odtehtal bo pri tem drugo polovico, ki si jo je gospod priložil k pečenki. In še tisto besedo bo odtehtal, ki jo je gospod vzdihnil, ko so kralji odšli: »Meni se sree smili, ko vidim te beračke!«

V Mestnem logu je morda majhna baraka, v njej kraljevska postelja vseh treh svetih kraljev in njihove matere, ki je s prazniki izgubila nekaj dni zaslužka z ribanjem tal po gosposkih stanovanjih ter je upala, da bodo njeni mali kralji — rada jih ima res kraljevske — nabrali enega, dva kovača, da se bodo čez praznike in Novo leto prelotali. Eh, ni bilo treba policijske prepovedi, tudi brez nje bi mali kralji ne nabrali letos preveč. Tisti, ki bi morda kraljem kaj dali, so v krizi za lastno življenje in jih ni v lokale, tisti, ki bi se mogli, pa so v krizi sre. Kriza sre pa se ponavlja, bolj pogosto, kakor vse druge krize, ponavlja se tisočletja pred in tisočletja po tistem času, ko je v hlevskih jaslicah ležal pričakovani Tolažnik sre. C. K.

Tajne inozemske sile za romunskim atentatom

»Corriere della Sera« je 31. decembra priobčil k poročilu o atentatu na ministrskega predsednika Duca naslednji komentar: »Umor Duca vzbuja neprijeten občutek v duši Italijanov, ki pa nikakor ne more ovirati, da ne bi sodili tega nasilnega dejanja z vidika njegovega povsem političnega pomena. Dejanje mladega Constantinescu kaže, kako huda je napetost duhov v Romuniji, napetost, ki se kaže v odnosih med strankami in se vidi radi tega notranjega značaja; toda v resnici je treba njen izvor iskati v zunanji politiki Romunije. Romunsko zunanjo politiko predstavlja danes nemirni in ambiciozni Titulescu in romunski narod te politike soglasno ne odobrava. To je povsem naravno, saj so liberalci vrgli Romunijo v roke Male antante in so iz nje napravili orodje francoske hegemonije. Organizacija »Železna garda« je predstavljala novo silo, ki se je skušala uveljaviti z drugimi sredstvi, kakor so parlamentarne kombinacije. Drakonski

ukrepi, ki jih je izvršila vlada, so jo spravili v obupo. »Corriere« dodaja, da »upor je upor, ki ga dn govornost pada na svetovalec teh ukrepov. (Očividno misli pri tem pisec na Francoze.) Mi želimo romunskemu narodu, da bi si lahko dal res modern režim neodvisno od političnega in tehničnega, notranjega in mednarodnega vidika.« — (To se pravi fašistični režim.) Potem bi današnja žalostna tragedija ne bila zaman.

Tudi turinska »Stampa« meni, da je bil namen »Železne garde«, da loči Romunijo od Francije in Zveze narodov. Zato je Francija prisilila Duca, naj bi napravil konec fašizma in hitlerizma.

Pisanje fašističnega tiska je kot dokaz, da so imele pri »Železni gardi« svoje prste vmes tajne inozemske sile, ki so interesirane na tem, da se fašizem čimbolj razširi. Te sile so seveda tudi soodgovorne za atentat.

Urugvaj je izročil antifašiste fašistom

Anarhistična zveza italijanskih beguncev je poslala vsemu »svobodnemu tisku na svetu« protest proti ravnanju države Urugvaj, ki je izročila fašistični Italiji štiri italijanske anarhiste. To so Ugo Treni, obsojen zaradi političnega prestopka v Italiji, izgnan iz Francije, Belgije, Luksemburga, Nemčije; Santiago Barca, nadalje Anton Destro ter Giulio Stefani. Vse te so v stanju aretacije spravili na italijanski parnik »Oceania«, ki je 9. decembra odplul iz Montevidea proti Italiji. Izročili so jih fašističnim oblastvom, ki jih bodo seveda sodila po svoje. »Libertà«, glasilo antifašistov v Parizu pripominja, da je bil francoski konzul prvotno pripravljen izročiti omenjenim Italijanom začasni potni list tipa Nansen, toda v zadnjem trenutku ni hotel nihče potnih listov podpisati. »Libertà« se zgraža nad ravnanjem urugvajske vlade.

Dva koncerta

Sporod nocojšnjega koncerta za violončelo, ki ga izvaja čelist g. Bogomir Leskovic ob 20 v Filharmonični dvorani: 1. Brahms: Sonata v e-molu, 2. Boccherini: Koncert v b-duru, oboje za čelo s spremljevanjem klavirja. Po odmoru zaigra na klavir Gluck-Saensov Caprice in Boelmanovo Toccatto g. Marijan Lipovšek. Nato sledi zopet skladbe za čelo s spremljevanjem klavirja: Valentini Sonata v e-duru, Boccherini: Rondo v e-duru, Debussy: Reverie, Bach: Arija in Rimski-Korsakov: Čmrlj let. Koncertni spored je bogat. So po večini klasična dela izredne lepote, čustvena, polna široke kantiene pa tudi izrednih tehničnih težkoč. Sedeži so od 10 do 30 Din. v predprodaji v Matični knjižarni na Kongresnem trgu.

Vse prijatelje vokalnega petja, posebno še prijatelje naše starejši zborovske literature opozarjamo na koncert, ki ga izvaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« in njegov kvintet v ponedeljek, dne 15. t. m. v Filharmonični dvorani. Na sporedu je vrsta naših skladateljev primorskih rojakov, katerih zbori so tvorili včasih pa tudi še danes takozvani železni zaklad za nastope naših pevskih zborov širom cele domovine. Natančni spored objavimo jutri. Predprodaja vstopnic je že v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

Kongres katoliške knjige

Aachen, 7. jan. AA. Tu se vrši mednarodni kongres katoliške knjige. Med drugimi so zastopane Nemčija, Nizozemska, Velika Britanija, Francija, Belgija, Avstrija itd.

NEDELJSKI SPORT

Ljubljana, 7. jan. 1934.

Kljub izredno slabim vremenskim prilikam tako za smučarje kakor za ostale sportnike, nista ostala zadnja dva božična praznika brez sportnih prireditev v Ljubljani. Hermes je nadaljeval s svojim zimskim turnirjem za brezposelne igralce, Ilirija pa je izvedla mladinsko smučarsko tekmo, ki je v vsakem pogledu prav dobro uspela. Obe prireditvi sta bili dobro obiskani, zlasti se je opazilo to pri Hermesovem turnirju. Ali je privabil ljudi sportni moment ali socialna plat te prireditve, je končno poststranskega pomena, glavno je, da se naše občinstvo udeležuje sportnih prireditev, da s tem podpre idealno stremljenje prirediteljev na eni ter aktivnih sportnikov na drugi strani.

NOGOMETNI TURNIR ZA BREZPOSELNE.

Danes sta se srečala na Hermesovem igrišču Sloga in Hermes ter Primorje in Mars. Ob 15 sta si stala nasproti Sloga in Hermes. Prvo tekmo si je izvojevala Sloga v svojo korist.

Ljubljana, 6. jan.

SLOGA : HERMES 4:2 (1:1).

Igra je bila obojestransko precej izenačena. Vsekakor je Sloga fizično močnejša in njeni igralci so se brž znašli. Teren je bil izredno težak, ki je reden potek igre zelo oviral. V začetku je Hermes dobro napadal, toda ni imel »trelecev«. Nasprotno pa je Sloga dobro streljala in nene žoge so kar štirikrat našle pot v mrežo. Hermes je poleg tega še zelo mečkal pred golom in njegovi igralci so bili tudi preveč egoistični. Zastreljal je tudi eno ti metrovko. Sodil je g. Ehrlich.

PRIMORJE : MARS 6:0 (2:0).

V naslednji tekmi pa je Primorje gladko odpravilo Marsa. V prvem polčasu je bila igra izenačena, v drugem polčasu, zlasti pa zadnjih 20 minut pa je bilo Primorje v absolutni premoči. Primorje je zastreljalo tudi eno ti metrovko. Sodil je g. Lukežič.

Občinstvo je bilo pri obeh tekmah lepo število, neprimerno več kot pri lanskih pokalnih tekmah.

Ljubljana, 7. jan.

REKA : JADRAN 2:0 (0:0).

Igra med gornjima moštvoma je bila lepa in zanimiva. Poznala se je lahka premoč Reke, zlasti prvih 20 minut. Mestoma pa je tudi Jadran prevladoval. Prvi gol je padel iz offside pozicije, kar je sodnik prezrl. Sodnik g. Jordan je sodil objektivno.

KOROTAN (Kranj) : KOROTAN (Ljubljana) 4:1 (2:1).

Ta igra pa je bila precej surova, kar najbolj jasno dokazuje dejstvo, da sta bila izključena dva igralca od ljubljanskega, eden pa od kranjskega Korotana. Kranj si je zmago sicer zaslužil, rezultat pa je nekoliko previsoko izražen. Sodil je g. Lukežič objektivno.

Tudi pri današnjih tekmah je bilo precej občinstva.

Dva huda poraza Haška na Dunaju

Dunaj, 7. januarja. AA. Zagrebški Hašk je podlegel na Rapidovem turnirju prvi dan Rapidu s 15:1 (6:0), drugi dan pa Wacu s 8:0 (2:0).

TURNIR V NAMIZNEM TENISU

Zagreb, 7. jan. b. V soboto popoldne in danes je bil v dvorani Železničarjev prvenstveni turnir v namiznem tenisu. Tekmovanje se je zavleklo. Prvo mesto si je priborila ljubljanska Ilirija, ki je premagala vse nasprotnike. Tolkla je Hermes s 5:4. Srema s 5:1, Makabi s 5:1, TTC 5:0, Gradjanski in Croatia 5:0. Skupni score 30:6. Ilirija je imela hudo borbo s Hermesom iz Ljubljane, ki je na podlegel šele pri triurni borbi, potem ko je bilo stanje 5:1. Če bi imel Hermes več sreče, bi prišel morda še na prvo mesto. Njegov score je 20:12. Iznenadila je zmaga Srema nad Macabijem, ki je prišel šele na četrto mesto. Macabi in TTC imata vsak po tri zmage, Srema ima score 18:15, Macabi 23:20, TTC 19:21. Na šesto mesto je prišel Gradjanski z eno zmago in s scorejem 8:26. Igral je samo dve partiji in ostali predal. Zadnje mesto je zavzela Croatia brez zmage.

Zagreb, 7. jan. m. V soboto je bil občni zbor Jugoslovanske zveze table-tenis, ki je potekel normalno. Za predsednika je bil izvoljen dr. Egon Zahradka. Tehnični referent je g. Naggy iz Ljubljane.

Zagreb, 7. jan. m. Popoldanska tekma Gradjanski proti reprezentanci I. b razreda je končala s 4:2 (3:1) za G.

Sušak, 7. jan. b. Concordia, ki je premagala večeraj Viktorijo s 5:1, je danes zgubila z Orifentom 1:0.

PRIJATELJSKI NOGOMETNI TURNIR

Belgrad, 7. jan. m. Tukajšnji nogometni klubi so ob priliki pravoslavnih božičnih praznikov priredili prijateljski nogometni turnir za pokal. Igra se po posebnem sistemu in si pokal pribori zmagovalac tega turnirja. Turnir prireajo klubi BSK, Jugoslavija, BASK in zemunska Sparta. Vse tekme se bodo odigrale na igrišču Jugoslavije. Dne 7. t. m., to je na prvi dan pravoslavnega božiča, sta se v predigri srečali moštvi Jugoslavije in Sparte. Glavno tekmo pa sta igrala danes BSK in BASK. Naslednjega dne igra predtekmo BASK in Sparta, glavno tekmo pa BSK in Jugoslavija. Tretji dan božiča pa igra predtekmo BSK : Sparta, glavno tekmo pa BASK in Jugoslavija. Vsi klubi so sklenili, da nastopijo kompletno s svojimi prvimi moštvili. Na igrišču so se tako po gornjem sporedu danes popoldne srečali v predtekmi Jugoslavija in Sparta in je tekma končala s 3:1 (1:1) za Jugoslavijo. Po te tekmi sta na nastopili moštvi BSK proti BASK-u. Po napeti igri je zmagal državni prvak BSK s 4:1 (2:0). Jutri se bo turnir nadaljeval.

CELJSKI SPORT

Celju, 7. januarja.

Danes dopoldne je bila klubska smučarska tekma na progi Golovec na Spodnji Hudinji—Prekorje—Šmartno v Rožni dolini—Lokrovce—Golovec. Dolžina proge 18 km. Sneg je bil zamrznjen in zaradi tega smuka težka, vendar pa nesreč ni bilo. Tekmovala je 11 članov SPD Celje, SK Olimpa in Smuč. kluba Celje, 6 smučarjev pa se tekmovala izven konkurence. Rezultati so bili:

1. Herman Tkačič (Olimp) 1:30:47, 2. Mirko Mejavšek (SPD Celje) 1:34:17, 3. Josip Hribnik (Snuč. klub Celje) 1:36:56, 4. Karel Filac (Snuč. klub Celje) 1:38:26 in 5. Franc Regner (Olimp) 1:41:35, 6. Feri Pleteršek izven konkurence 1:47:06.

Zimski sportu jehu in teku

Maribor, 7. jan.

Na Kraljevo in današnje nedeljo so mariborski smučarski tekmovalci preizkusili svoje sile. Šlo je za klubova prvenstva, ki pa niso padla ravno v najboljše snežne razmere. Dve »redišči« zimskosportnih klubskih tekmovalj sta bili. V okolju Ruške koče sta tukajšnji Mariborski smučarski klub in SK Železničar organizirala seniorsko tekmovalje na progi 18 km, juniorsko pa na progi 14 km. Na Cinižu tu pa so se etablirali Maratonci in izvedli svoj klubski dan. Na startu se je prijavilo 28 tekmovalcev za tek v daljavo in 16 tekmovalcev v slalomu. Tekmovalni red je bil sledeč: za starejše, ki so že tekmovali, 16 km; za starejše, ki še niso tekmovali, 8 km; mlajši, ki so že tekmovali, 8 km; mlajši, ki še niso tekmovali, 4 km; dame 4 km. V prvi skupini je zmagal Zdravko Stangl v času 1 ure, 17 minut in 27 sekund ter si s tem priboril naslov klubskega prvaka na 16 km. Potem so sledili: Škamlec Rudi iz St. Petra pri Mariboru 1:20:16; Mirko Knupež iz St. Petra 1:25:14; Franc Seidler 1:25:41; Tone Kemperle 1:26:42; Karl Laznička 1:36:21 in drugi.

V drugi skupini: starejši, ki še niso tekmovali: Anton Škof iz St. Petra 43:58; V skupini mlajših, ki še niso tekmovali, na progi 4 km si je priboril klubovo prvenstvo Ludvik Palouc 28:33, drugo mesto Josko Zebot. — Dame so tekmovala na progi 4 km: klubova prvakinja je Lizika Krainerjeva 25:56; Zinka Vršič 31:43; Cirila Rijavec 34:35.

Slalom tekma se je vršila na progi 1 km z višinsko razliko 400 m. Klubov prvak na 16 km Z. Stangl se je pri teku poškodoval in je startal izven konkurence ter dosegel najboljši čas v 35 sek. oziroma 1:15; mladi, korajžni Božo Gajšek pa v 1:24. Od klubovih članov je bil prvi L. Palouc v 1:41 in je dobil naslov klubovega prvaka v slalomu, drugi je bil Jože Seidler, tretji Mirko Golec, četrty Rudi Škamlec, potem Ivan Sočič in Mirko Knupež. Po tekmah je bila razglasila rezultatov ter so izrekli čestitke tekmovalcem klubov predsednik gospod dr. Wankmüller in v imenu zimskosportne podzveze L. Aljančič.

Danes popoldne ob 2 je bil start za smučsko tekmo Ruška koča—Ruše. Prehodni pokal te tekme je branil Zdravko Stangl. Tekmoval je Zdravko Stangl kljub rani, ki jo je dobil na včerajšnji tekmi pri Cinižu. Snežne razmere so bile na gornjem delu krasne. Spodnji del proge pa je pokrival led. Ponekod so bile celo kopne lise, kar je zahtevalo od smučarjev izredno pozornost in spretnost.

Prvo mesto je zasedel Franc Fric iz Ruš v času 24:43, drugi je bil lanskeletni zmagovalac Zdravko Stangl v času 25, tretji je bil Berlek Anton (Zel.) v času 26:06, četrti je bil Pijavec Anton (Ruše) v času 27:13, peti Voller Kristijan (MSK) v času 29:18. Lanskoletni rekord, ki ga je na tej progi postavil Stangl s 23:26, letos ni bil dosežen.

Danes dopoldne so se vršile pri Ruški koči klubske smučarske tekme med MSK in SK Železničarjem. Proga je vodila za seniorje v dolžini 18 km v zahodni smeri do Beigotta in nazaj proti koči, za juniorje pa v isti smeri v daljavo 8 km. Snežne razmere so bile izborne ter je pokrival vso progo visok pršič. Rezultati so sledeči:

Juniorji: 1. Jerič (Zel.) v 33:40, 2. Zsei Svetozar (Zel.) 35:20, 3. Lasič Ivan (MSK) 39:38, 4. Boris Skarpin (MSK) 40:40, 5. Voller Kristijan (MSK) 41:45.

Seniorji: 1. Vodenik Milko (MSK) 1:5:25, 2. Ivčič Franc (MSK) 1:7:15, 3. Berlek Anton (Zel.) 1:9:46, 4. Pinterič Miro (MSK) 1:12:45, 5. Kralješek Janko (MSK) 1:13:37, 6. Ledvard Lojze (Zel.) 1:14:42.

V vodstvu so sodelovali Fišer, Vetrh, Lazička, Ivčič II. Pirnat in Kristl.

MLADINSKA SMUČAR. TEKMA SK ILIRIJE.

Ljubljana, 7. januarja.

Start in cilj na livadi, cca 500 nižje Herzmanskija ob Večni poti pod Rožnikom. Daljša proga je tekla proti Brdu, Kozji dolinici, proti Večni poti do Glinčice, Bokavce in nazaj na cilj. Snežne razmere so bile ugodne. Startalo je vsega skupaj 64 tekmovalcev, med temi tudi ena deklica.

Ta vrvež je gledalo precej publike, zlasti starši so kaj nestrno pričakovali svojega malčka, kdaj da se prikaže. Start je bil ob ¼ na 15, rezultati pa so bili razglašeni ob pol 18 uri v gostilni na Strelišču.

Uspehi — oziraje se na to, da so tekmovalci imeli po večini turne smuče in da so iste slabo mazali, ozir. sploh nič — so prav zadovoljni.

I. kategorija na 1 km do 12 let:

1. Jančič Savo 9:34, 2. Urbanc Anton 9:35, 3. Remic Bogdan 9:53, 4. Krizman Leander 10:07, 5. Andolek Ivan 10:10 itd. — Izven konkurence sta dosegla začetnika (stara 13 let): Lavrenčič Josip 8:47; Malis Tego 9:04.

II. kategorija na 3 km od 13 do 15 let:

1. Magister Slavko 19:31, 2. Strukelj Ivan 20:18, 3. Kurent Ivan 20:19, 4. Smerajec Marjan 20:53, 5. Dimnik Dušan 21:14 itd.

III. kategorija na 6 km od 16 do 18 let:

1. Pribošek Franc 27:06, 2. Zuccato Vinko 31:35, 3. Lombard Franc 31:39, 4. Stopar Branko 31:49, 5. Dekleva Milan 31:57 itd. — Izven konkurence je dosegel Hribnik Friderik čas 30:49.

SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO

Rim, 7. jan. AA. Včeraj se je sestel organizacijski odbor za svetovno nogometno prvenstvo. Jugoslavija igra z Romunijo 15. aprila. Vrstni red tekem bo izžreban 3. maja. Prihodnja čerja organizacijskega odbora pa bo v Parizu konec februarja, ko bo zasedal izvršni odbor FIFE.

Brodarska družba Lloyd Sabaudo je znižala delniško glavico od 200 na 49 milijonov lir, Societa Anonima Portland Casalesi (Genova) od 20 na 1 milijon, Societa Anonima Italo-Radio (Rim) od 30 na 15 milijonov.

»Bolletino di Sericoltura«, glasilo tovarnarjev svile objavljaja, da postaja mednarodni trg svile vprav neznošen. Japonska posebno izpodirja evropsko svilo. Položaj italijanskih tovarn je silno slab. Te se čedalje bolj zapirajo in zanje ni več pomoči, ako ne poseže vmes višja sila. List očividno prosi za pomoč državo.

Gacna Doris Dean iz Londona, dekle 23 let, je postavila nov rekord. 47 dni ni nič jedla! Spila pa je med tem časom 35 litrov mineralne vode in pokadila 400 cigaret. Naša slika nam jo kaže po dokončanem postu. Kljub postu je še dovolj sveža, čeprav mora ležati. Prepričani smo, da miss ne našla pri nas posnemalk.

Italijanski duhovniki

Njihov namen: v slovenskih župnijah

Razdor sejejo med verniki in domačim duhovnikom

Upravitelj goriške nadškofije Sirotti je na tibo spravil v škofijo šest duhovnikov iz stare Italije pod naslovom balističnih kaplanov. To so duhovniki, ki naj bi skrbeli za krščanski pouk med otroci, včlanjenimi v fašistični mladinski organizaciji »Balilla«. Ze v zadnjih številkah smo omenili, da so bili ti italijanski duhovniki poslani v povsem slovenske župnije, ki jih upravljajo slovenski duhovniki.

Iz reške škofije nam zdaj poročajo, da se je tudi v tej škofiji naselil en tak balistični duhovnik, in sicer Giuseppe Graci. Prišel je že pred nekaj meseci v Trnovo pri Ilirski Bistrici. Med verniki se je kmalu razširil glas, da je g. Graci prišel celo brez vsakega dokazila, da je duhovnik. Verniki gledajo z nezaupanjem na te priseljene duhovnike, ki so državni plačanci in katerih namen je v prvi vrsti ta, da zasejejo razdor med otroci slovenskih staršev in domačim župnikom. G. Graci ima kakor večina vseh teh balističnih kaplanov naslov učitelja. V resnici je to šolski učitelj, kakor so drugod učitelji-laiki. Obenem pa poučuje veronauk; v ostalem je v Italiji navada, da poučuje veronauk učitelji-laiki. Kmalu po Gracijevem prihodu se je po vsej fari raznesel glas o incidentu med novim »kaplanom« in samostanskim duhovnikom, ki poučuje šolske otroke veronauk v župnišču, ker je veronauk v slovenskem jeziku v šoli prepovedan. Slovenski duhovniki so v velikih skrbih za krščansko vzgojo otrok. Ne strašijo se truda, ki je zvezan s poučevanjem verstva izven šole. Tako je n. pr. domači duhovnik šel čakati šolske otroke pred šolo, da bi jih od tam odvedel v župnišče, kjer naj bi se učili verstva. Znanost Kristusa in njegovo besedo. Ko so otroci prišli iz šole, se je pojavil med njimi g. Graci. V navzočnosti otrok je apostrofiral slovenskega duhovnika: »Kaj pa vi tukaj čakate?« Ko mu je župnik odgovoril, da je prišel po otroke, da bi jih peljal v župniško sobo, da bi jih tam učil verstvo, mu je g. Graci odgovoril: »Za danes ne bo krščanskega nauka, za naprej pa bomo videli. Poučujem ga že jaz in to naj zadostuje.« Ko so otroci hoteli za domačim duhovnikom, jim je kaplan Graci branil. Otroci so se ustrašili, ker je pač Graci njihov učitelj. Le nekaj otrok je odšlo z domačim duhovnikom.

Vest o tem dogodku se je seveda takoj raznesla po vsej občini in je napravila na vse vernike zelo mučen vtis. Ti se vprašujejo, ali ni že dovolj

domači duhovnik ali je treba še drugega, ki je v službi italijanske politike? Ali ni domači duhovnik pravi katoliški duhovnik, ki je vreden vsega zaupanja in ki so ga tudi postavili pristojna cerkvena oblastva? Ali ne obstoji samo ena katoliška Cerkev, se vprašujejo ljudje, kateri so podrejeni vsi katoliški duhovniki? Kako more torej takšen italijanski kaplan delovati na lastno odgovornost?

Ko je italijanska vlada s posebnim dekretom obljubila kredit za večje število italijanskih duhovnikov, ki naj bi odšli kot kateheti na Južno Tirolsko in v povsem nemške fars, je nemški tisk zagnal velikanski krik in vik. V zadevi so posredovali celo nemški škofje in nemški katoliški listi so objavili poročilo, da je Vatikan naročil tirolskim škofom, naj ne dajo jurisdikcije tem italijanskim duhovnikom. Končno pa je tridentinski škof Endrici vendar dovolil desetorici duhovnikov, da so se naselili v nemškem delu njegove škofije. Sirotti je šest italijanskih duhovnikov kar na tihem vtiho-tapil v slovenske kraje in sedmega imamo sedaj v reški škofiji.

Domači duhovniki tudi na Novi Zelandiji

Domači prebivalstvo na Novi Zelandiji ni dolej imelo katoliških duhovnikov. Pač pa so imeli protestanti domače duhovnike. Katoliška cerkev stavi za dosego duhovniškega stanu visoke zahteve, predvsem glede izobrazbe, nadalje zahteva od njih, da se ne poročijo. Te zahteve so se zdele domačemu dijaštvu prehude in prav radi tega je moralo ostati domače ljudstvo dolgo brez lastnih duhovnikov. Toda katoličani so vedno bolj in bolj zahtevali lastne domače duhovnike, ki edini morejo uspešno širiti Kristusovo besedo. Misijski deli so radi tega podvojili propagando med dijaštvom in vse kaže, da bo Nova Zelandija v najkrajšem času dobila lastne domače duhovnike. Misijska propaganda v tem smislu je namreč uspela. Javilo se je več požrtvovalnih dijakov, ki so pripravljeni posvetiti svoje življenje Kristusu.

Tako na Novi Zelandiji... Zakaj bi potem jugoslovani v Italiji ne imeli pravice do lastnih duhovnikov?

† Benedikt Poniz

V noči od sobote na nedeljo je umrl v Zavetišču sv. Jožefa v Ljubljani šolski nadzornik v p. Benedikt Poniz. Rojen je bil v Ajdovščini l. 1851. Po dovršeni gimnazijski maturi je stopil v službo kot ljudskošolski učitelj in poučeval na vadnici v Kopru in Gorici. Zaradi težke naglušnosti pa je že po 25 letnem službovanju stopil kot šolski nadzornik v pokoj, star šele 49 let.

Tedaj je začel popotovati. Prehodel je peš vso Evropo in kot navdušen Slovan že pred svetovno vojno obiskal Srbijo, Crno goro, Bolgarijo in Rusijo. Prehodel je tudi Palestino in Egipt.

V svetovni vojni je moral kot veliko drugih zapustiti svoj dom, Gorico. Ta leta strahote je preživel v Stični in po vojni je odšel nazaj v Gorico. Od tu se je moral pred Italijani umakniti l. 1931. v Ljubljano, kjer je živel v Zavetišču sv. Jožefa vesel in zadovoljen ter je bil prepričan, da bo učakal, če ne 100, pa vsaj 90 let. Kakor je pravil sam, ni bil v svojem življenju nikdar bolan; tako mu je ena sama bolezen, pljučnica v 83. letu pretrgala niti življenja, potem ko je vdano prejel svete zakramente za umirajočega. Pogreb bo danes ob pol 3 iz mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti 9. Vabimo vse Primorce, naj pospremiti svojega rojaka na njegovi zadnji poti.

Zalujoči gospoj hčerki in vnuku iskreno sožalje!

„Societa Dalmatica“

Na svojem sedežu v ulici D'Annunzio v Trstu je »Societa Dalmatica« priredila svojo »befano« (nekako božičnico). Plesala sta »dalmatinska sinova Salvino Salvi in Julian Samboris«. »Dalmatinskim otrokom« so razdelili darila. Tržaški listi poročajo o neizmerni bolesti dalmatinskih beguncev, ker so morali zapustiti svojo zemljo(!) Na Silvestrovo so priredili Dalmatinci ples, oz. družabni večer, na katerem so se spominjali političnih borb v Dalmaciji. »Popolo di Trieste« poroča, da so prepevali tudi dalmatinsko himno in da bo to leto društvo še podvojilo svoje delo.

Za zapuščino „Lavoratora“ se trga

Kasacijsko sodišče v Rimu je izreklo pravzaprav razsodbo. 9. februarja 1921 so fašisti v Trstu razdeljali tiskarno socialističnega dnevnika »Il Lavoratore«. Upravni odbor lista je tožil zavarovalnico »Riunione Adriatica di Sicurtà«, za izplačilo odškodnine za stroje in opravo. Družba je pravdo dobila v prvi in drugi instanci, sklicujoč se na člen zavarovalnih pogojev, ki pravi, da ni zavarovalnica dolžna poravnati škodo, v primeru, da to povzroči ljudski nemir z namenom demonstracije. Ker je pravice uprave »Lavoratore« prevzela Zveza fašističnih sindikatov, je ta gnala tožbo do

kasacijskega sodišča. To je razveljavilo razsodbo prvih instanc, češ, da je treba pod ljudskim nemirrom z namenom demonstracije razumeti gibanje brezimne množice, ki vstane proti javnim oblastvom, da bi preprečila njeno varstveno delo... Fašisti, ki so uničili tiskarno in zažgali poslopje, so pač bili oblastvom predobro znani. Sicer se je položaj izpremenil: Če bi zavarovalnica ne plačala zavarovanja, bi prej trpeli škodo socialisti. Danes pa pojde denar zavarovalnice v blagajno fašističnih sindikatov. Ta okolnost je gotovo tako odločevala pri razsodbi kasacijskega sodišča...

Mariborske nedeljske vesti

Maribor, 7. januarja.

Misijska razstava

V dvorani na Aleksandrovi cesti 6 je razgrnjen zanimiv in pisan svet: Misijska družba sester frančiškanskih Marijinih misijonark je priredila misijsko razstavo, ki kaže delovanje tega reda v vseh delih sveta in obenem nudi obiskovalcem vpogled v zanimivo življenje in udejstvovanje tujih narodov. Razstava se je otvorila večeraj na Kraljevo brez običajnih formalnosti in govorov. Že večeraj je jo obiskalo mnogo ljudi, danes pa se je obisk še stopnjeval. Razstava zasluži po svoji zanimivosti in pestrosti vso pozornost. Nazorno je prikazano delo frančiškanskih misijonark v številnih brošurah, slikah, diagramih, ki prikazujejo razvoj reda v vseh delih sveta. Kar bo pa obiskovalce še bolj zanimalo, to so originalni predmeti, kakor veznine, slike, kipi, domača posoda, razno okrasje in lišp, ter množica najrazličnejših drugih stvari, ki na zanimiv način predčujejo življenje narodov, med katerimi delujejo bele sestre. Zlasti bogato je zastopana Kitajska s pravimi dragocenostmi, kakor krasnimi kipi, slikami, vezninami ter najraznovrstnejšimi malenkostmi, ki so vse izdelane s čudovitim vztrajnostjo in okusom. Mnogo predmetov je iz Japonske, zlasti krasna svilnata oblačila, zastopana je nadalje Indija, Havajsko otočje, zanimiv je afriški oddelek, posebno iz belgijskega in francoskega Konga, predmeti iz Madagaskarja in drugih kolonijskih dežel. Vse skupaj je vzorno organizirano in prikazano, tako da priveže obiskovalca že pri vstopu v dvorano. Sestre, ki vodijo razstavo, prijazno tolmarijo vsakemu obiskovalcu vse podrobnosti ter na ta način pripomorejo k lažjemu razumevanju.

V sosednji mali dvorani pa je naš domači oddelek, ki preseneča s svojim bogastvom krasnih veznin. Tu so razstavile male sestre sv. Klare pestro množico najrazličnejših veznin predmetov. Pred vsem padajo v oči krasni paramenti, ki krasijo vzhodno steno. 6 lepih plaščev, 2 črna, 2 bela ter po eden rdeč in zelen tvorijo krasno skupino, ki priča o izbranem okusu in mojstrski tehniki, s katero je bilo delo izvedeno. Načrte za plašče je izdelal prof. Kos; dvoje je že prodanih, in sicer v Podgorje pri Slovenjgradcu. Dalje je razloženih

Drobne iz Ljubljane

Ljubljana, 7. januarja.

Oba praznična dneva je bila Ljubljana mirna, solidna, kakor smo mogli poročati tudi o božičnih in novoletnih praznikih. Smučarski svet je bil mahnil ven na sneg, ki je zdaj za smuko zopet ugoden, drugače pa so solidni Ljubljančani itak nima zateči ob takih dnevih drugam, kakor v najbližji kavarno ali gostilno, kjer se navadno razgiblje vsako nedeljo pravi živahno življenje.

V bolnišnici so pripeljali iz Kranja nekega mladeniča iz Hrvaškega, ki je pred dnevi prišel v Kranj iskat službo. Piše se Zaje Jože, je sin posestnika iz Preseke, občina Petrovsko, savska banovina. V Kranju se je fant sprl z drugimi fanti in ob tej priliki ga je nekdo zabodel z nožem v prsa. V bolnišnici upajo, da bo kmalu okrevati.

Policija je večeraj popoldne aretirala Colnarja Blaža z Gorenjskega, ki je bil nedavno iz Ljubljane izgnan, pa se je zopet vrnil v mesto. Pri tej priliki so našli pri Colnarju štiri lojve sveče, ki jih je najbrže ukradel, čeprav sam trdi, da jih je kupil od nekega moškega.

V dramskem gledališču je bila na praznik zvečer prva predstava tridejanske komedije »Sonjkin in njegove sanje«. Naslovno vlogo je igral g. Daneš, ki se je pred kratkim vrnil v Ljubljano iz mariborskega gledališča. Gledališče je bilo le slabo zasedeno.

V operi pa je na praznik in v nedeljo zvečer gostovala Mimi Balkanska, prvi večer v opereti »Dežela smehljajaz«, drugi v »Havajski rožici«. Gostovanje odlične bolgarske umetnice je lepo uspelo. Prvi večer je bil sicer bolj v znamenju nepopolnega razumevanja (pevka je pela v bolgarščini); v nedeljo večer pa je občinstvo z večjim zanimanjem sledilo predstavi. Oba večera je bila opera do polovice zasedena.

»Gračnični prosvetni večer« bo nocoj ob 20 v dvorani »Delavske zbornice«. Na sporedu so orkestralne in pevске točke orkestralne in pevске »Gračnični« ter enodejanske »Dediščina«. Vabilo s sporedom, ki velja 2 Din in služi za prost vstop, se dobi od 19.30 dalje pred dvorano »Delavske zbornice«.

Novi grobovi

† V Velenju je umrl g. Ivan Rak, hotelir in posestnik. Pokopali so ga v nedeljo popoldne.

† V Ljubljani je umrla gđc. Ana Zevnik, učiteljica v pok. Truplo prepeljejo na Catež ob Savi, kjer bo pogreb v torek popoldne ob 3.

Naj jima sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje.

V Solkanu je zadela srčna kap 50 letno Cecilijo Zavrtanik, rojeno Vončina. Našli so jo ob postelji mrtvo.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozov, stolic, bolenderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »TRIBUNA« F. Batelj, Ljubljana, Karlovska c. 4. Najnižje cene! — Cenik franco.

mnogo krasnih veznin in slikanih blazin, senčnikov, kuhinjskih prtičev itd. Mnogo tega je že prodanega, ostalo pa najde vsak hip kakoga kupca. Gospoj Jermančnik, ki je vodila in nadzorovala izvrševanje teh ročnih del, gre res vse priznanje. Obe dvorani pa je okrasil s svežim zelenjem zelo lepo in okusno vrtnar g. Jemec. Organizatorjem razstave čast in priznanje!

Mornarji na plan!

V dvorani hotela Zamore se je vršil danes dopoldne zelo lepo obiskan ustanovni občni zbor mornarske sekcije Jadranske straže. Pribitli so stari in mladi bivši mornarji, ki se sedaj udeležujejo v najraznovrstnejših poklicih, ter razpravljali pod vodstvom predsednika pripravljalnega odbora pol. pristava Karla Jurga o svojih težnjah. Občnega zbora se je udeležil v imenu JS predsednik mariborskega krajevnega odbora dr. Rapotec. Sekcija si je izvolila svojo upravo s predsednikom g. Jugom na čelu. Ustanovila sta se tudi dva pododseka, in sicer kulturno-pridivni in vodnosportni, ki bo gojil predvsem veslanje in plavanje.

Razgrajal, da pride do prenočišča

55 letni čevljar Alojzij Slute, doma iz Sv. Krištofa, je po Aleksandrovi cesti vplil in razgrajal. Ko so ga prijeli ter odvedli na stražnico, je tamkaj izjavil, da je samo zaradi tega kričal in vplil, da dobi prenočišče. In ga je dobil v hotelu — Graf. Odpravili ga bodo v domovinsko občino.

Bele žene bogata letet

Osem ljudi je šlo v večnost: 84 letni upokojeni strojevodja Franc Rath, Radvanjska 15; ugledna mariborska trgovka Anka Auer, stara 41 let, ki jo pokopljejo v ponedeljek ob 3 popoldne iz mestne mrtvašnice; 73 letna zasebnica Marija Kavčič, Askerčeva 9; Marija Wemischner, predelavčeva žena, stara 57 let; Anton Donko, Koroška 74, star 75 let; Alfred Oprešnik, dijak tukajšnje realne gimnazije, star 15 let, Klavniška 20; Ana Neubauer-Verblach, 74 let stara vdova po železničarju, Radvanjska 8; Ana Frölich, delavka, stara 37 let. Vsem umrlim naj sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Večer Jadranske „Straže“

Krajevni odbor JS v Ljubljani obvešča vse svoje člane in prijatelje, da bo v torek, dne 30. januarja 1934, ob 20 zvečer v prostorih restavracije Slamič tretji redni občni zbor s tem dnevnim redom: 1. poročilo upravnega odbora; 2. poročilo nadzornega odbora; 3. predlogi in sklepanje o absolutoriju; 4. volitev predsednika in članov upravnega in nadzornega odbora; 5. predlogi članov; 6. smernice za bodoče delo; 7. volitev delegatov za oblastno skupščino; 8. slučajnosti. Priporočamo vsem članom, naj se zanesljivo udeležijo. Obenem opozarjamo članstvo in javnost, da bo 20. t. m. ob 20 zvečer v Unionski dvorani tradicionalni »Večer Jadranske straže« s sodelovanjem narodnih noš. Vstopnice se dobe v prodajalni po 10 Din za osebo in po 25 Din za družino treh članov v pisarni JS na Tyrševi cesti la-IV in v narodni trgovini Tičar v Selenburgovi ulici. Vstopnice v prodajalni se morejo nabaviti najkasneje do 12. ure dopoldne na dan prireditve. Pozneje nabavljene vstopnice stanejo za osebo 15 Din, družinskih vstopnic pa ne bo več.

Umrl je podžupan v Pazinu advokat Constatini.

O zdravniku Gortaniju (Gortanu), ki je umrl te dni v Terzo d'Aquila in je dočakal 101 leto, poročajo, da je bil rojen v Karniji. Po imenu in po njegovem rojstnem kraju lahko torej sklepamo, da je bil iz slovenske rezijanske družine.

Odlikovanje tramvajskih uslužbencev. Na sestanku Dopolavora je bil izročeni 18 zlatih svetinjskih uslužbenecov tržaškega tramvaja, ki so službovali pri podjetju več kakor 25 let. Med odlikovanci so L. Trojer, Jakob Sertori, Avgust Čekin, Rudolf Kusterlina, Franc Pleš, Josip Stibelj, Anton Poniz, Josip Kljun, F. Simič itd. »Libera Trieste« bo razširila svoje dosežanje morske zveze ob zapadni in južni Afriki. Doslej je družba prevzivala linijo »West-Africa« samo 5 do 6 krat, odlej pa bodo vozili njeni parniki redno vsak mesec na tej poti.

Za notarja v Senožečah je bil imenovan dr. Fabio Marelli, sin ravnatelja podružnic banke Banco di Roma v Turčiji.

»Kje pa sem? Ali smo končali v zaporu...«

Špeceritska in kolonialno blago, umetna gnojila, cement itd. itd. dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Bela žena je danes strla življenje naši ljubljani sestra, oziroma teti in svakinji

ANI ZEVIK

učiteljici v pok.

po dolgem, junaškem odporu, potolaženi s svetolajstvi svete vere.

Pokojnico prepeljemo v torek dne 9. t. m. ob 1/9 izpred mrtvašnice državne bolnišnice v Ljubljani po blagoslovu na Catež ob Savi, kjer se bo vršil pogreb istega dne ob 3 popoldne (15).

Ljubljana - Čatež - Kamnik, dne 7. januarja 1934.

Anton Zevnik, javni notar v Kamniku, Franc, posestnik na Čatežu, Leo, javni notar - La Salle, s. Kristina v Kočevju, Zinka, učiteljica v pokolu v Kamniku, bratje in sestre — ter ostalo sorodstvo.

Brez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

V svojem in v imenu vseh sorodnikov naznanjam, da je umrl nepričakovano v 83. letu starosti naš nepozabni oče, oziroma dedek, gospod

Poniž Benedikt

vadnični učitelj v pok.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 8. januarja 1934 ob 1/3 popoldne izpred mrtvašice veže, Vidovdanska cesta št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. januarja 1934.

MILENA, hči, GROZDAN, vnuk — in ostalo sorodstvo

Brez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

